

עת"א 54837/07/22 - עומר אבו סבית (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 54837-07-22 אבו סבית(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

5

בפני	כבוד השופט דרור ארד-אילון
עותרים	עומר אבו סבית (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

עתירה להקלה בתנאי החופשה בדרך של הורדת אחד משני הערבים ופתיחת חלונות איוורור. משלא הוגש כתב תשובה על אף הוראות בית המשפט, דנתי בעתירה ללא תשובה, ומצאתי לקבלה בחלקה.

1. ביום 26.7.22 הגיש העותר את העתירה דנן. בית המשפט הורה על הגשת כתב תשובה יוגש עד יום 7.9.22. המשיב לא הגיש כתב תשובה ואף לא בקשה להארכת מועד. אף-על-פי-כן התיר בית המשפט למשיב להגיש את כתב התשובה עד יום 14.9.22 וקבע שאם לא ישיב, יישקל מתן החלטה על יסוד הבקשה בלבד. כתב תשובה לא הוגש גם במועד הנדחה ואף לא בשבועיים שחלפו מאז, ואף לא הוגשה בקשה להארכת מועד. משכך, ביום 15.9.22 פנה העותר בבקשה ליתן החלטה על יסוד העתירה בלבד וללא דיון. משחלפו שבועיים ועדיין לא הוגש כתב תשובה, הגיעה העת להכריע.

2. בעתירות אסירים נודעת חשיבות מיוחדת לתשובת המשיב. במקרים רבים אין בידי העותר מסמכים ופרטים שונים הקשורים לעניינו. מלוא המידע מצוי ברשות המשיב, והוא יכול לשמש לבית המשפט כמורה דרך בעניין הנדון. כך מקום שהעתירה חסרה בפרטים, נוהג המשיב להעמיד תמונה מלאה יותר, המאפשרת קבלת החלטה מושכלת.

3. מצב בו המשיב אינו מקיים את הוראת בית המשפט אינו מניח את הדעת. כך בפרט לאחר שניתנה התראה בהחלטתי מיום 8.9.22. יש להניח שמדובר בתקלה, אולם משהוגשה ביום 15.9.22, לפני כשבועיים, בקשה לתת החלטה על יסוד העתירה בלבד, היה בידי המשיב לתקן את התקלה.

4. תקנה 4(א) לתקנות סדרי הדין (עתירות אסירים), התש"ם-1980 קובעת כי "[ו]רשאי בית המשפט לצוות על המשיב להשיב תשובה בכתב, בלווית תצהיר או בלעדיו תוך זמן שיורה בית המשפט", אולם אין קובעות איך יש לנהוג כאשר המשיב אינו מקיים את הוראת בית המשפט ואינו מגיש כתב תשובה. תקנה 6 לתקנות עתירות אסירים קובעת כי "בכל ענין של סדר דין שלא נקבע בתקנות אלה, ידון בית המשפט

בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה."

5. לשם השוואה, תקנה 10(ה) לתקנות בתי משפט לענינים מינהליים (סדרי דין), תשס"א-2000, קובעת, כי **"משיב שלא הגיש כתב תשובה כאמור [בתקנת 10(א)], לא יהא רשאי להשמיע את טענותיו בדיון בעתירה אלא ברשות בית המשפט."** עולה, שכאשר משיב בהליך מנהלי נמנע ממתן תשובה, הדרך להכרעה מהירה וצודקת היא, שמיעת הדיון ללא תשובה (עת"מ (חיפה) 59963-10-15 **עיריית חיפה נ' נעים מוסא** (8.2.2016)).
6. בפרט, בעתירת אסיר, במקרה של אי התייצבות המשיב לדיון, רשאי בית המשפט לקבל את העתירה ללא דיון. כך בעתירת אסיר (עת"א (מרכז) 44473-03-16 **מאיר גבאי נ' שירות בתי הסוהר** (2016)), וכך גם בעתירה להארכת הפרדה, כאשר המשיב הוא האסיר ואינו מתייצב לדיון (עת"א (מרכז) 43117-10-12 **מדינת ישראל נ' אגרונוב** (2012)).
7. לאור אלה, מצאתי שיש להידרש לעתירה ללא תשובה, משוויתר העותר על דיון בנוכחותו, ניתן לעשות כן על פי עתירתו בכתב.
8. גם כאשר נדונה עתירה ללא תשובה, יש לבחון האם הרים העותר את הנטל לקבלת את הסעד המבוקש, קרי את ביטולה של ההחלטה המנהלית שעליה השיג (השוו: לתקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018).
9. ביום 20.7.22 פנה בא כוחו של העותר למשיב, וטען שפניית העותר להקל בתנאי החופשה בדרך של הורדת ערב והסרה מלאה או חלקית של מעצר הבית לא נענתה מזה 45 ימים. ביום 24.7.22 שלח המשיב תשובה ש"**לאור מספר חופשות מעט, טרם בשלה העת למתן הקלות אשר נועדו לפיקוח.**" ההחלטה המנהלית הנתקפת בעתירה מוצגת במכתב זה, והטעם שביסודה הוא מיעוט החופשות עד כה.
10. בעתירה ובבקשה למתן החלטה שהוגשה אחריה נטען (ללא תצהיר) שהעותר יצא עד כה לשמונה חופשות, ועמד בתנאיהן. התנהגותו בכלא ללא רבב ואין לו עבירות משמעת. הוא עבר טיפול אינטנסיבי שכלל קבוצות רבות וסיים מחלקת אלימות "אבני דרך". השתתף בשיחות פרטניות במשך כחצי שנה, שימש כתומך וכעוזר הוראה. כיום משולב בשיקום קבוצתי ויוצא לעבודה מחוץ לכותלי הכלא. בהעדר כתב תשובה, יש להניח שהפירוט שמסר ב"כ העותר נאמן למציאות.
11. בכל הקשור להורדת אחד מן הערבים המלווים, סעיף ט"ו(ב) לפקודת הנציבות 04.40.00 "חופשות אסירים" קובע שניתן לדון בהקלה בתנאי החופשה לאחר 3 חופשות. הטעם היחיד שהוצג במכתב המשיב שדחה את הבקשה להקלה היה מיעוט החופשות עד כה. כאמור, העותר יצא ל-8 חופשות, כמעט פי שלושה מהמינימום הדרוש לשם דיון בהקלה. משכך, ולנוכח מכלול הפרטים החיוביים בעניינו של העותר המלמדים על רמת אמון גבוהה באסיר ועל התנהגות חיובית ללא פעם בכלא, אין בפני בית המשפט טעם שיש בו כדי להצדיק את ההחלטה המנהלית, שלא להקל בתנאי החופשה בדרך של הורדת ערב מלווה אחד מבין שניים, באופן המשמר את הפיקוח על העותר.
12. באשר לחלונות איורור, שמשמעותם ביטול חלקי של מעצר הבית, לא די באמור בעתירה. העתירה אינה מפרטת מה העבירה בגינה נושא העותר במאסר, מתי הורשע, היכן נמצא נפגע העבירה והאם יש רלוונטיות לכך, היכן מקום בו שוהה האסיר בחופשות, ועוד פרטים הדרושים כדי להעריך את משמעותם של חלונות האיורור. העדר התשובה כשלעצמו אינו יכול למלא את החסר ועל כן - ועל אף החסר בהנמקה שבמכתב המשיב מיום 24.7.22, לא הועמד בסיס איתן לקביעה שבעניין זה נפל פגם בהחלטה המנהלית, לא כל שכן

פגם היורד לשורש תקינותה.

13. לאור דברים אלה, מצאתי שבהעדר כתב תשובה השקול להעדר התייצבות המשיב, יש מקום להיעתר לעתירה באופן מידתי ומדורג, בדרך של הורדת ערב מלווה אחד מבין שניים הקבועים לעותר. שאר התנאים יישארו ללא שינוי.

ניתנה היום, ד' תשרי תשפ"ג, 29 ספטמבר 2022, בהעדר
הצדדים.